

Warszawa, 12 sierpnia 2026 r.

**Stanowisko Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego
w sprawie potrzeby podjęcia działań zmierzających do wzmocnienia ochrony
małoletnich w cyberprzestrzeni**

1. Uwagi wprowadzające

1.1. Aktualne rozwiązania prawne¹ chroniące małoletnich w cyberprzestrzeni, które opierają się m.in. na stosowaniu ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy², są niewystarczające. Powyższe sprawia, że konieczne jest poszukiwanie nowych sposobów wzmocnienia ochrony małoletnich w cyberprzestrzeni. Wymaga to wyróżnienia dwóch sytuacji: „obecności dziecka w sieci” i „obecności przedstawicieli ustawowych dziecka w sieci”, którzy np. wykorzystują jego wizerunek i naruszają prywatność. Stanowisko odnosi się do sytuacji drugiej i stanowi rozwinięcie Stanowiska Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego w sprawie sharentingu z 22 sierpnia 2025 r.³. Zagadnienie „obecności dziecka w sieci” wymaga odrębnych analiz.

1.2. Działania zmierzające do wzmocnienia ochrony małoletnich w cyberprzestrzeni podejmowane są także w innych państwach. Inicjatywę we wspomnianym zakresie podjęto np. we Francji. Władza rodzicielska została tam uregulowana w art. 371 i n. francuskiego kodeksu cywilnego⁴. Zmianę jej definicji dokonano na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2024 r. nr 2024-120⁵, akcentując, że w ramach wykonywania władzy rodzicielskiej rodzice zobowiązani są do ochrony prywatności dziecka. Zgodnie z art. 372-1 francuskiego kodeksu cywilnego: „rodzice wspólnie chronią prawo do wizerunku swojego małoletniego dziecka, zgodnie z prawem do prywatności, o którym mowa w artykule 9. Rodzice angażują dziecko w korzystanie z prawa do wizerunku, stosownie do jego wieku i poziomu dojrzałości”. Na mocy powołanej nowelizacji doprecyzowano też, że w razie braku porozumienia między rodzicami co do wykonywania prawa do wizerunku dziecka, sędzia może zakazać jednemu z rodziców rozpowszechniania jakichkolwiek treści dotyczących dziecka bez zezwolenia drugiego rodzica. W art. 377 francuskiego kodeksu cywilnego dodano ponadto regulację, zgodnie z którą w przypadku, gdy rozpowszechnianie wizerunku dziecka przez rodziców poważnie narusza jego godność lub integralność moralną, osoba fizyczna, placówka lub służba pomocy społecznej, która przyjęła dziecko, lub członek rodziny mogą również zwrócić się do sądu o przekazanie im prawa do wizerunku dziecka.

2. Postulaty wzmacniające ochronę małoletnich w cyberprzestrzeni i dotychczas podejmowane działania

2.1. Problem braku efektywnych rozwiązań prawnych chroniących małoletnich w cyberprzestrzeni zwłaszcza w kontekście ich wizerunku i prywatności, został dostrzeżony w literaturze. W konsekwencji formułowane są liczne postulaty dotyczące zmiany przepisów⁶.

¹ Stanowisko dotyczy rozwiązań prawnych. Pominięto w nim rozwiązania technologiczne. W tym zakresie należy odesłać do Stanowiska Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego w sprawie cyfrowej reprezentacji dziecka.

² T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, z 2025 r. poz. 897; dalej: k.r.o.

³ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/stanowiska-komisji-kodyfikacyjnej-prawa-rodzinnego>

⁴ *Code Civil* z 1804 r.,

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070721/LEGISCTA000006136194/2025-11-01.

⁵ <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000049163317>, zob. też projekt ustawy i jego uzasadnienie https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/textes/116b0758_proposition-loi.

⁶ Szerzej zob. D. Wybrańczyk, *Bezpieczeństwo dziecka w mediach społecznościowych*, Journal of Modern Science 2026, nr 1/65, s. 811 i n.

Najbardziej radykalnym postulatem jest propozycja penalizacji praktyki zwanej *parental trolling* w ten sposób, aby poszerzyć znamiona przestępstwa z art. 191a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁷ o wizerunek dziecka przedstawiający na zdjęciach i filmach zachowania dziecka oraz inne informacje, które je kompromitują (nie tylko ukazujące nagość)⁸.

Postuluje się też, aby na wzór francuski wprowadzić regulację, na podstawie której „obowiązkiem rodzica lub opiekuna w ramach realizacji władzy rodzicielskiej jest także ochrona prywatności i wizerunku dziecka”. Ponadto, aby przyznać dziecku powyżej 13. roku życia legitymację czynną do wystąpienia w procesie przeciwko swoim przedstawicielom ustawowym z roszczeniem o ochronę dóbr osobistych⁹.

Proponuje się również, aby doprecyzować definicję pieczy nad osobą dziecka, w ten sposób, aby uwzględniała ona „ochronę tożsamości dziecka, w tym jego tożsamości cyfrowej”¹⁰.

Inną propozycją wzmacniającą ochronę dziecka przez zapewnienie mu bezpieczeństwa jest wprowadzenie granicy wieku, z osiągnięciem którego wiązałaby się konieczność akceptacji przez dziecko publikacji informacji o nim¹¹.

Ponadto postuluje się wprowadzenie kary pieniężnej¹² i „przyjęcie unormowań prawnych, które zakazywałyby publikacji wizerunku dzieci przez rodziców w mediach społecznościowych”¹³.

W ogólności podkreśla się, że dopiero połączenie działań legislacyjnych, edukacyjnych i społecznych daje szansę na wypracowanie zrównoważonego modelu ochrony dzieci w erze cyfrowej¹⁴.

2.2. W Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad przepisami, które mają lepiej niż obecnie chronić wizerunek dzieci w sieci¹⁵. Planowana jest nowelizacja ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich¹⁶. Projekt (na obecnym etapie prac) zakłada wprowadzenie: „kompleksowej ochrony wizerunku dzieci, traktując go jako dane osobowe w rozumieniu rozporządzenia RODO”. Przetwarzanie wizerunku małoletniego ma być dopuszczalne wyłącznie po uzyskaniu odpowiedniej zgody – przedstawiciela ustawowego, a w przypadku dziecka, które ukończyło 16 lat, samego małoletniego. Zgoda ta może być w każdej chwili cofnięta, a jej brak będzie oznaczać naruszenie prawa do ochrony danych oraz dóbr osobistych dziecka.

Działania zmierzające do wzmocnienia ochrony wizerunku dziecka podejmowane są również w Sejmie RP. 17 grudnia 2025 r. na posiedzeniu Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży uchwalono Dezyderat nr 4 do Rady Ministrów w sprawie zwiększenia ochrony wizerunku

⁷ T.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383, 1818, 1872; dalej: k.k.

⁸ A.Z. Kamińska-Nawrot, *Prawnokarna ochrona dziecka przed zjawiskiem parental trollingu*, Journal of Modern Science 2023, nr 3/52, s. 574-575.

⁹ K. Ciućkowska, *Sharenting a prywatność dziecka w świecie cyfrowym. O potrzebie uzupełnienia regulacji dotyczących ochrony prawnej dóbr osobistych dziecka*, Journal of Modern Science 2024, nr 4/58, s. 316.

¹⁰ K. Pfeifer-Chomiczewska, *Władza rodzicielska w dobie mediów społecznościowych. Kilka uwag o sharentingu [w:] Z tradycji ku przyszłości prawa Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Małgorzacie Pyziak-Szafnickiej*, red. W. Robaczyński, Łódź 2025, s. 671.

¹¹ A. Podolska, *Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego w świetle zasady dobra dziecka [w:] Współczesne problemy prawa do wizerunku. Zagadnienia wybrane*, red. E. Szatkowska, Gdańsk 2020, s. 89.

¹² P. Przybyłowicz, *Sharenting, czyli publikowanie wizerunku dziecka w mediach społecznościowych przez osoby powszechnie znane*, Młoda Palestra 2024, nr 1, s. 64.

¹³ M. Reps, *Prawo dziecka do poszanowania wizerunku a zjawisko sharentingu*, Ars Iuridica 2024, nr 23/2, s. 172.

¹⁴ M. Białecki, A. Klich, V. Vèbraité, *Sharenting – między prawem do wychowywania a prawem do prywatności dziecka. Wyzwania etyczne i prawne w erze cyfrowej*, Prawo w Działaniu 2025, nr 64, s. 173.

¹⁵ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/klik-udostepnij-stop-ministerstwo-sprawiedliwosci-chroni-wizerunek-najmlodszych-w-sieci>.

¹⁶ T.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 110, 187, 421.

małoletnich w przestrzeni cyfrowej oraz kompleksowego uregulowania kwestii sharentingu, w tym zasad publikowania treści z udziałem małoletnich, ochrony ich danych osobowych oraz pracy małoletnich w Internecie. Komisja do Spraw Dzieci i Młodzieży wskazała na: „potrzebę rozważenia zmian w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, podnosząc rangę wizerunku poprzez włączenie go do katalogu „dobra dziecka” i unormowanie wymogu zgody obojga rodziców na publikację wizerunku”¹⁷. W odpowiedzi na dezyderat podkreślono, że: „zdefiniowanie pojęcia dobra dziecka należy uznać za niecelowe, bowiem mogłoby spowodować liczne negatywne skutki. Nie sposób bowiem przewidzieć wszystkich możliwych wariantów i sytuacji, które mogą wystąpić w praktyce”¹⁸.

3. Rekomendacje

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego uważa, że podejmowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości działania dotyczące ochrony wizerunku dziecka, o których wspomniano wyżej, powinny być kontynuowane.

Jednym z głównych wyzwań w zakresie ochrony małoletnich w sieci jest edukacja dorosłych¹⁹ – należy przyjąć, że istnieje potrzeba edukowania rodziców nie tylko w kierunku tego jak chronić dzieci przed niebezpieczeństwami grożącymi małoletnim z „zewnątrz”, ale także jak chronić małoletnich przed nieodpowiedzialnymi działaniami samych przedstawicieli ustawowych. Powinno się zatem informować przedstawicieli ustawowych dzieci o potencjalnych zagrożeniach i skutkach ich działań w ramach kampanii społecznych²⁰.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego uważa, że należy rozważyć nowelizację art. 109 § 2 k.r.o., w taki sposób, aby w przepisie wprost wskazać, że sąd może zobowiązać rodziców do zaprzestania udostępniania lub usunięcia informacji dotyczących dziecka w mediach społecznościowych. Wyraźne uregulowanie w art. 109 § 2 k.r.o., że sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców do zaprzestania udostępniania lub usunięcia informacji dotyczących dziecka z mediów społecznościowych, mogłoby przyczynić się do wzrostu świadomości społecznej w zakresie prawa dziecka do prywatności oraz ochrony jego wizerunku w przestrzeni cyfrowej. Prawo pełni bowiem nie tylko funkcję ochronną i regulacyjną, lecz również funkcję prewencyjno-wychowawczą – przez samo sformułowanie norm prawnych oddziałuje na społeczne postrzeganie określonych zachowań. W konsekwencji ustawowe zaakcentowanie podniesionego problemu mogłoby prowadzić do utrwalenia społecznego przekonania, że publikowanie treści dotyczących dziecka nie stanowi wyłącznie elementu autonomii rodzicielskiej, lecz wiąże się również z obowiązkiem poszanowania praw i dobra małoletniego. Tym samym proponowana zmiana mogłaby oddziaływać prewencyjnie,

¹⁷ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/agent.xsp?symbol=DEZYDERST&NrKadencji=10&KodKom=DIM>

¹⁸ Zob. pismo z 30 stycznia 2026 r., BM-I.0520.38.2025. W odpowiedzi podkreślono również, że: „działająca przy Ministrze Sprawiedliwości Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego dostrzegła konieczność całościowego spojrzenia na regulacje odnoszące się do ochrony dóbr osobistych. Dotyczy to m.in. odpowiedniej równowagi i proporcji pomiędzy środkami ochrony dóbr osobistych oraz wolności słowa, a także konieczności pilnego uwzględnienia konsekwencji wynikających z rozwoju nowych technologii informatycznych, sztucznej inteligencji i coraz większej skali różnorodnych, zupełnie wcześniej nieznanymi środkami naruszania dóbr osobistych. W ramach Komisji zostały podjęte wstępne działania zmierzające do opracowania założeń rozwiązań służących ochronie dóbr osobistych i wolności słowa, w obszarze prawa cywilnego, natomiast w dalszej kolejności podjęte zostaną wspólne działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego i Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego w tym przedmiocie”.

¹⁹ M. Bigaj, *Nie ma użytkowników, są ludzie. O społecznej odpowiedzialności za przestrzeń cyfrową [w:] Internet dzieci. Raport z monitoringu obecności dzieci i młodzieży w Internecie*, Fundacja „Instytut Cyfrowego Obywatelstwa” oraz Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, Warszawa 2025, s. 11.

²⁰ R. Brzezińska, *Sharenting jako internetowa wizualizacja życia rodzinnego*, Społeczeństwo. Edukacja. Język 2024, nr 19, 29.

ograniczając przypadki nadmiernej lub nierozważnej ekspozycji dzieci w Internecie jeszcze przed koniecznością ingerencji sądu opiekuńczego.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego rekomenduje także zmianę art. 96 § 1 k.r.o. Obecnie przepis ten stanowi, że: „Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień”. W przepisie należałoby w szczególności zobowiązać rodziców do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony prywatności dziecka, a także jego wizerunku.

Zdaniem KKPR pożądane jest ponadto rozważenie wprowadzenia w przepisach k.r.o. (np. w art. 95 lub w art. 97 k.r.o.) wymogu uzyskania zgody (akceptacji) dziecka na przetwarzanie informacji o jego życiu prywatnym i na posłużenie się jego wizerunkiem. Oznaczałoby to, że w sprawach dotyczących prywatności i wizerunku dziecka na takie działanie wymagana byłaby zgoda dziecka, które ukończyło np. 13 lat.

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego rekomenduje również zmianę art. 755 § 1 k.p.c., w ten sposób, aby doprecyzować, że sąd udzielając zabezpieczenia może ustanowić zakaz przetwarzania informacji o życiu prywatnym dziecka i zakaz posługiwania się jego wizerunkiem.

4. Konkluzje

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego popiera prace nad nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w zakresie w jakim ustawa ta wzmacnia ochronę wizerunku dziecka. Jednocześnie uważa, że pożądane jest podjęcie dalszych działań. Powinny one być ukierunkowane nie tylko na rozwój edukacji dorosłych, ale także zmierzać do znowelizowania art. 109 § 2 k.r.o., art. 96 § 1 k.r.o., i art. 755 § 1 k.p.c., co mogłoby stanowić kolejny krok do wzmocnienia ochrony małoletnich w cyberprzestrzeni.

*Opracowanie:
D. Wybrańczyk*